

Asia

Epävirallinen maatalousministerikokous Bukarestissa 2.-4.6.2019

Kokous

Epävirallinen maatalousministerikokous 02.06.2019 - 04.06.2019

Romanian EU-puheenjohtajakauden epävirallinen maatalousministerikokous järjestettiin Bukarestissa 2.-4.6.2019. Kokouksen aiheena oli tutkimus maataloudessa ja biotaloudessa. Talouden, ympäristön ja sosiaalisen kestävyyskattava biotalous ja tutkimus nähtiin tärkeinä maatalouden ja maaseudun kilpailukykyyn parantamisessa sekä ilmastonmuutoksen torjumisessa. Biotaloudesta on osattava viestiä kuluttajille ja tutkimustiedon saamista viljelijöille on parannettava. Viljelijöiden on myös saatava osansa ketjun arvonalisästä. Uudistettavan maatalouspolitiikan on oltava joustavaa, jotta se sopii eri olosuhteissa toimivalle maataloudelle ja biotaloudelle.

Kokouksen lopuksi puheenjohtaja kertasi FAO:n pääjohtajavalinnan ehdokastilanteen.

Puheenjohtaja avasi kokouksen pohjustamalla lähettämäänsä ”Tutkimus maataloudessa ja biotaloudessa –synergioiden rakentaminen” – tausta-asiakirjaa. Biotalous on ollut yksi Romanian puheenjohtajakauden pääteemoista. Keskustelun tueksi puheenjohtaja oli esittänyt ministereille seuraavat kysymykset:

- 1) Ottaen huomioon lisääntynyt joustavuus uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) strategisessa suunnittelussa, missä määrin olisi mahdollista kohdentaa paremmin biotalouteen liittyviä tukitoimia molemmissa pilareissa? Miten mielestänne voitaisiin varmistaa politiikan parempi suuntaaminen, jotta uudesta maatalouden liiketoimintamallista tulisi elinkelpoisempi, erityisesti biotalouden saralla?
- 2) Mitä voitaisiin tehdä kannustamaan, ei vain maatalouden osallistumista biotalouteen, mutta myös lisätä maanviljelijöiden halua hyödyntää innovaatioita ja tutkimusta?

Vakiintuneen käytännön mukaan puheenvuorokierros aloitettiin eurooppalaisen tuottajajärjestö Copan, osuustoimintaliikkeen eurooppalaisen keskusjärjestö Cogecan sekä nuorten tuottajien kattojärjestö CEJAn tervehdyksillä. Copan ja Cogecan puheenvuoroissa korostui tutkimuksen lisäämisen merkitys maa-, metsä- ja biotaloudessa kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi. Jäsenmailta ja komissiolta odotetaan konkreettisia toimenpiteitä YMP:n suhteen. Vähennykset rahoitukseen eivät ole hyväksyttäviä. Tuottajien on pystyttävä olemaan kilpailukykyisiä myös tulevaisuudessa ja kehittämään uusia sekä

kestävämpiä tuotantotekniikoita. Synergia YMP:n ja muiden rahoitusmekanismien välillä (Horisontti Eurooppa, Erasmus+) on tärkeää, koska innovaatiot edellyttävät lisäinvestointeja ja kokonaisen ekosysteemin luomista.

CEJA painotti omassa puheenvuorossaan YMP:n strategisen suunnittelun implementoinnin merkitystä sekä bio- ja kiertotalouteen siirtymisestä saatavaa lisäarvoa. Rahoituskeinot voivat vaihdella jäsenmaiden välillä, mutta niistä ei pitäisi muodostua turhia rajoitteita nuorille viljelijöille. Uudessa YMP:ssa voidaan taklata monia haasteita, mutta samalla säilyttää vahva kansallisen tason koordinaatio. CEJA kannusti jäsenmaita myös osallistamaan kansallisia sidosryhmiä YMP:n strategisen suunnittelun konsultointiin.

Euroopan parlamentin puheenvuoron käytti maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan varapuheenjohtaja Paolo de Castro, joka korosti, että tutkimus ei saa sirpaloitua jäsenmaiden välille vaan on löydettävä yhtenäinen lähestymistapa. Esimerkiksi veden kulutuksen, uusien viljelytekniikoiden ja biomassan tuotannon osalta on identifioitava kestävät toimintatavat. De Castro mainitsi myös Horisontti Eurooppa –ohjelman.

Komissaari Hogan kiitti puheenjohtajaa hyvin valmistellusta tausta-asiakirjasta ja totesi, että aihe on keskeinen tulevassa YMP:ssa sekä Horisontti Eurooppa –ohjelmassa. Komissaari nosti esiin Euroopan innovaatiokumppanuuden bottom-up –lähestymistavan sekä yhteistyön viljelijöiden, neuvonnan ja tutkimuksen kesken. Digitaalisia ratkaisuja, uusia tekniikoita sekä innovaatioita on hyödynnettävä entistä paremmin maataloudessa.

Komissaari totesi, että Itä-Euroopassa on suuri potentiaali non-food –kasvien viljelyyn, mutta tuotanto laahaa tällä hetkellä perässä. Biotalous avulla voidaan luoda Eurooppaan jopa miljoona uutta työpaikkaa. Edellytyksenä kuitenkin on, että jäsenmaat löytävät paikallisiin olosuhteisiinsa parhaiten soveltuvat keinot ja strategiat biotalouden edistämiseksi.

Kaikki jäsenmaat käyttivät keskustelussa puheenvuoron. Puheenjohtajaa kiiteltiin aihevalinnasta. Jäsenmaiden painotukset olivat monin paikoin yhteneväiset; yhteistyö maatalouden ja muiden sektoreiden sekä eri toimijoiden välillä nähtiin erittäin tärkeänä biotalouden edistämiseksi. Toistaiseksi biotalouden mahdollisuuksista on keskusteltu vain kapealla sektorilla. Myös YMP:n lisääntynyttä joustavuutta pidettiin tärkeänä kansallisen liikkumatilan vuoksi, koska jäsenmaiden toimintaympäristöt ovat keskenään erilaiset.

Jäsenmaat peräänkuuluttivat riittävää rahoitusta biotalouteen sekä lisää yhteistyötä YMP:n ja Horisontti Eurooppa –rahoitusmahdollisuuksien välillä. Biotalous ei koske maaseutualueilla vain maataloutta, vaan sitä on katsottava laajemmin myös mikro- ja pienyritysten kannalta. Kreikka, Latvia, Liettua ja Luxemburg mainitsivatkin Leader-rahoituksen tärkeänä vaihtoehtona pienyrityksille biotalouden innovointiin.

Puheenvuoroissa korostettiin, että YMP:n II pilari mahdollistaa uusia biopohjaisia ratkaisuja, joiden avulla voidaan saavuttaa taloudellisesti ja ilmaston kannalta kestävä järjestelmä. Erityisesti biomassan tuotannon tärkeys biotalouden tarpeisiin nousi esille. Myös metsäsektorin rooli osana biotaloutta nousi esille. Belgia, Luxemburg ja Malta totesivat, että varsinkin nuoria viljelijöitä tulisi kannustaa investoimaan biopohjaiseen tuotantoon.

Ranska painotti, että uusi YMP tarjoaa keinon, jolla voidaan vahvistaa biotaloussektorin kilpailukykyä. Lisäksi biotalouden mahdollistamia uusia työpaikkoja pidettiin tärkeänä useissa jäsenmaiden puheenvuoroissa. Alankomaat totesi, että viljelijöidenkin on pystyttävä tulouttamaan biotalouden uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Nyt kasvaneet liiketoimintamahdollisuudet ovat paljolti siirtyneet viljelijöiltä muille toimijoille. Myös Saksa yhtyi tähän näkemykseen.

Kroatia, Puola, Slovakia, Unkari ja Viro toistivat tausta-asiakirjan mukaisesti, että monet Keski- ja Itä-Euroopan jäsenmaat ovat Länsi-Eurooppaan nähden jäljessä biotalouteen liittyvässä tutkimus-, tuotanto- ja innovaatiokehityksessä.

Useat jäsenmaat korostivat uusien innovaatioiden hyödyntämisen edellyttävän viljelijöiden kouluttamista ja tietoisuuden lisäämistä biotalouden mahdollisuuksista. Tutkimustiedon tulee kulkea eri toimijoiden välillä, myös sidosryhmille. Ranska ja Irlanti muistuttivat, että tiedonkulun tulee olla kaksisuuntaista, eli informaation tulee siirtyä myös viljelijöiltä tutkijoille.

Jäsenmaat painottivat, että parhaiden käytänteiden vaihtaminen sekä viljelijöiden neuvonta- ja tukipalvelut ovat avainasemassa uuden informaation saatavuuden kannalta. Espanja, Slovakia ja Tšekki nostivatkin esiin, että biotalouden tuomaa lisäarvoa ei ole vielä täysin ymmärretty viljelijöiden keskuudessa.

Iso-Britannia, Irlanti, Italia, Itävalta ja Suomi viittasivat myös omiin biotalousstrategioihinsa, jotka ohjaavat niiden kansallista työtä. Malta totesi kansallisen strategian olevan valmistelussa.

FAO:n pääjohtajan valinta

Keskustelun päätteeksi puheenjohtaja kertasi FAO:n pääjohtajaehdokastilanteen; ranskalainen Catherine Geslain-Lanéelle on ainut eurooppalainen ehdokas. Muut kolme ehdokasta ovat Kiinasta, Georgiasta ja Intiasta. Geslain-Lanéelle on tehnyt aktiivisen kampanjan, tavannut valtioiden johtoa, tutkijoita ja virkamiehiä ympäri maailmaa sekä esiintynyt useissa konferensseissa. Puheenjohtaja totesi, että olisi koko EU:n etu, että Geslain-Lanéelle tulisi valituksi.

Ranskan ehdokkaalla on myös EU-instituutioiden tuki; komissaari Hogan totesi puheenvuorossaan komission tukevan Geslain-Lanéellea FAO:n pääjohtajaksi. Komissaari kehotti jäsenmaita hyödyntämään verkostojaan ympäri maailmaa, jotta Geslain-Lanéelle tulisi valituksi. Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan varapuheenjohtaja de Castro käytti myös puheenvuoron ja kertoi, että Geslain-Lanéelle on käynyt valiokunnassa kuultavana ja hänellä on myös valiokunnan tuki.

Ranska kiitti puheenjohtajaa asian nostamisesta agendalle ja painotti omassa puheenvuorossaan, että Geslain-Lanéelle on nimenomaan EU:n ehdokas, ei Ranskan. Tämä on myös ensimmäinen kerta, kun FAO voi saada naispuolisen pääjohtajan. Geslain-Lanéelle olisi valituksi tullessaan myös ensimmäinen eurooppalainen pääjohtaja vuosikymmeniin.

Puheenjohtaja kiitti jäsenmaita keskustelusta ja totesi loppupuheenvuorossaan, että YMP:n osalta edistystä voidaan saavuttaa yhteistyöllä. Aika ei ole tässä tapauksessa meidän puolellemme, koska uuden rahoituskehyskauden pitäisi alkaa 18 kuukauden päästä. Kokoussalin ulkopuolella kuultujen tietojen perusteella neuvoston sihteeristöltä on tulossa progress report perjantaina 7.6.2019.

MEK keskustelee raportista viikolla 24.

Epävirallisen maatalousministerikokouksen järjestelyt saivat kiitosta kaikilta jäsenmailta. Kokouksen ohjelmahjelma mahdollisti vapaamuotoisemman verkostoitumisen ja keskustelun ministereiden välillä.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Partanen; ea Säkkinen, Hirvonen, Vanhatalo MMM, Kytölä EUE

Asiakirjat

Romanian tausta-asiakirja "Research in Agriculture and Bioeconomy – Building Synergies"

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, biotalous
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, OKM, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM
